Náms- og kennsluáætlun - Haustönn 2025

Vélstjórn 1 VÉLS1VA04(AV)

Kennari	Ívar Valbergsson ivar.valbergsson@fss.is
Viðtalstími	Miðvikudaga 9:15-9:55 í Vaktklefa í stofu 124.
Námsefni	Vélar og vélbúnaður 1. Fæst í **Eymundsson** í Reykjanesbæ og **IÐNÚ** í Reykjavík. Kennt er í gegnum Moodle.
Áfangalýsing	Í áfanganum öðlast nemendur þekkingu á uppbyggingu og virkni mismunandi vélagerða þar sem áhersla er lögð á uppbygginguna, eiginleika og notkun bulluvéla. Einnig er farið yfir íhluti og einingar sem brunavél er gerð úr og hlutverk þeirra. Þá er fjallað um véla- og lagnakerfi sem þjóna brunavélum. Nemendur þjálfast í notkun véla og vélakerfa, bæði í verklegri þjálfun og í vélhermi. Lögð er áhersla á að nemendur verði færir um að þjóna og stjórna vélbúnaði í minni skipum. Farið er yfir öryggismál, umgengni um vélar, ásamt hættum sem stafa af vélum og vélbúnaði.

Námsmat og vægi námsmatsþátta	Lokapróf er í áfanganum og þarf að ná lokaeinkunninni 7,0 til að standast áfangann. **Símatsáfangi** ☐ **Lokapróf** ☒ **Sleppikerfi** ☐

Heiti	Vægi
Tímadæmi og lokapróf	70%
Virkni í tímum og skyndipróf	30%

Reglur áfanga	**Notkun á snjallsímum er ekki leyfileg í tímum nema með leyfi kennara.**

Annað sem kennari vill láta koma fram	**Áskilinn er réttur til að bregða út af áætlun ef þörf krefur.**

Þekking	**Leikni**
Nemandi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á: • vinnuhring tví- og fjórgengisvéla. • flokkun aflvéla eftir gerð, uppbyggingu og eldsneyti. • grundvallarhugmyndum að baki bulluvélinni, byggingu hennar og helstu íhlutum. • mismunandi uppbyggingu, notkun og eiginleikum hraðgengra og hæggengra bulluvéla. • mismunandi aðstreymi eldsneytis og lofts í dísilvél. • þeim kerfum sem þjóna vélum skipa, hlutverki þeirra og uppbyggingu í minni skipum. • kæliþörf brunavéla. • olíukerfi skipa og einstökum þáttum, frá daghylki að eldsneytisloka. • uppbyggingu á eldsneytisdælum og vinnumáta þeirra.	Nemandi skal hafa öðlast leikni í að: • nafngreina helstu íhluti vélar og lýsa hlutverki þeirra. • lesa úr vélateikningum. • nota viðeigandi handverkfæri á réttan hátt. • ganga um vélar með tilliti til hreinlætis og öryggis. • búa til gátlista og undirbúa tvígengis- og fjórgengisskipsvélar fyrir gangsetningu og gangsetja þær. • ganga frá vél og vélarúmi eftir stöðvun og gera vélarúm frostklárt.

Hæfni

Nemandi skal geta hagnýtt þá þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að:

- teikna upp vinnuhring tvígengis- og fjórgengisvéla og lýsa ferlinu.
- rekja og teikna upp helstu vélakerfi.
- stunda vinnu í vélarúmi skipa m.t.t. umgengni og öryggismála.
- undirbúa dísilvél fyrir ræsingu og ræsa hana.
- greina kerfisbundið bilanir í vél skips og bregðast við þeim á viðeigandi hátt.
- lýsa virkni vélkerfa og samspili þeirra í keyrslu véla.

Vinnuáætlun		
Tímasókn	16 vikur x 4 klst.	64 klst.
Undirbúningur f. tíma	16 vikur x 4 tímar x 20 mín	21 klst.
Ritgerð / Skýrsla	16 klst.	11 klst.
Alls		**96 klst. = 4 fein***

Kennsluvikur	Áætluð yfirferð námsefnis	Skil á verkefnum
1. vika 19. – 22. ágúst	Kynning á starfsaðstöðu og búnaði i kennslustofu.	
2. vika 25. – 29. ágúst	Upphafið ! flokkun véla.	
3. vika 1. – 5. september	Vinnuhringurinn	
4. vika 8. – 12. september	Brunaholið,	
5. vika 15. - 19. september	Íhlutir véla ,Stimpilstangir og slífar	
6. vika 22. - 26. september	Íhlutir véla, legur og fóðringar	
7. vika 29. sept. - 3. október	Íhlutir véla, Titringsdeyfir	
8. vika 6. - 10. október	Íhlutir véla, Eldsneytiskerfi, Spíssar,verklegar æfingar.	
9. vika 13. - 17. október *Námsmatsdagur 16. okt.* *Vetrarleyfi 17. okt.*	Íhlutir véla, gangráður díselvéla.	
10. vika 20. - 24. október *Vetrarleyfi 20. okt.*	Díselvélar	
11. vika 27- 31. október	Bensínvél	
12. vika 3. - 7. nóvember	Kælivatnskerfi	
13. vika 10. - 14. nóvember	Smurkerfi	
14. vika 17. - 21. nóvember	Ræsikerfi	
15. vika 24. - 28. nóvember *Dimissio 28. nóv.*	Upprifjun úr námsefni annar,skil á verkefnum. Lokaskil á verkefnum	
16. vika 1. - 8. desember *Stoðdagur mánudaginn 8. des.*	Upprifjun úr námsefni annar,skil á verkefnum. Lokaskil á verkefnum	

Með fyrirvara um breytingar og von um gott samstarf

Ívar Valbergsson